

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 15 września 2025 r.

Poz. 3708

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 15 września 2025 r.

w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Źródlika nad Szeszupą”

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940, z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Uznaje się za rezerwat przyrody pod nazwą „**Źródlika nad Szeszupą**”, zwany dalej „rezerwatem”, obszar o powierzchni 17,60 ha, położony w województwie podlaskim, w powiecie suwalskim, w gminie Jeleniewo.

2. Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia.

3. Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 2. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie źródlisk oraz olsów źródliskowych występujących w dolinie rzeki Szeszupy wraz z towarzyszącymi im cennymi gatunkami flory i fauny.

§ 3. Dla rezerwatu określa się:

1) rodzaj – Leśny (L)

2) typ i podtyp:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ – Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PFf),
- podtyp – biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ – różnych ekosystemów (EE)
- podtyp – mozaiki różnych ekosystemów (me)

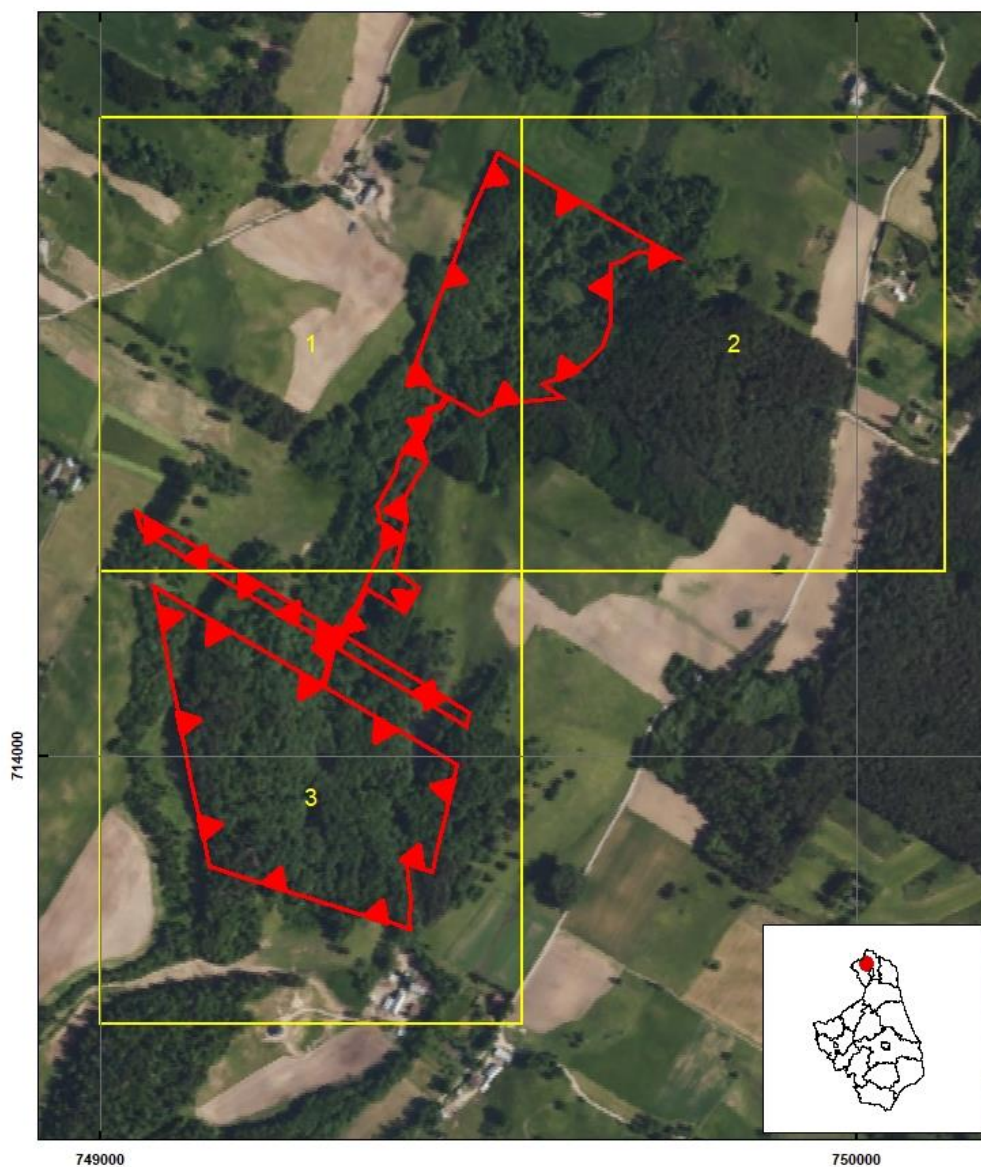
§ 4. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Juchnik

**Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 15 września 2025 r.**

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „ŹRÓDLISKA NAD SZESZUPĄ”
w postaci mapy**

749000

750000

Objaśnienia

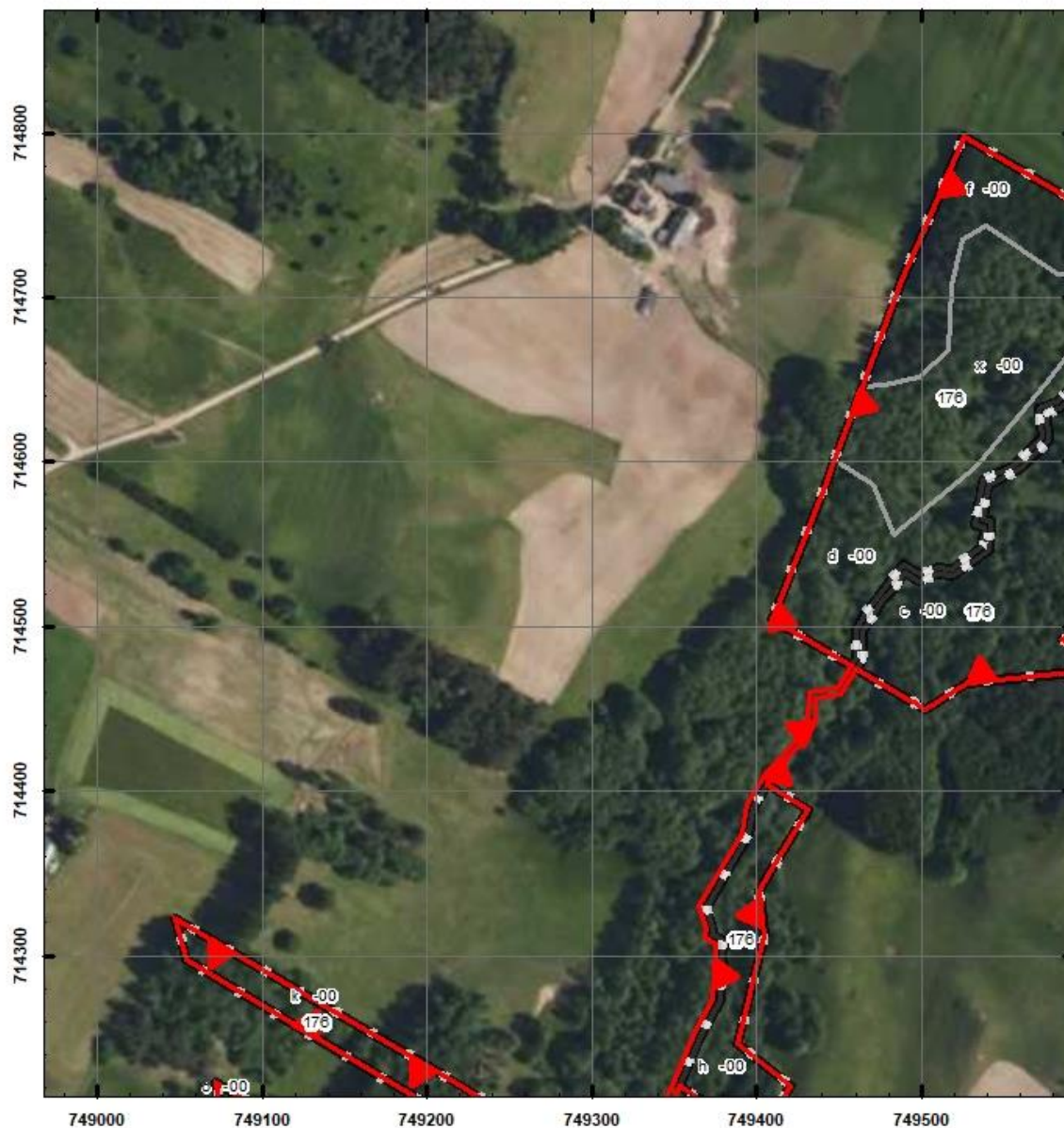
rezerwat przyrody

Skala
0 100 200 m
Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Granice powiatów:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Państwowy Rejestr Granic - Jednostki Terytorialne
- usługa WFS, dostęp: 16 IX 2024 r.

Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „Źródliśka nad Szeszupą” (Arkusz 1/3)

Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- oddział leśny
- wydzielanie leśne

Skala

0 50 100 m

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:

Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.

Dane topograficzne

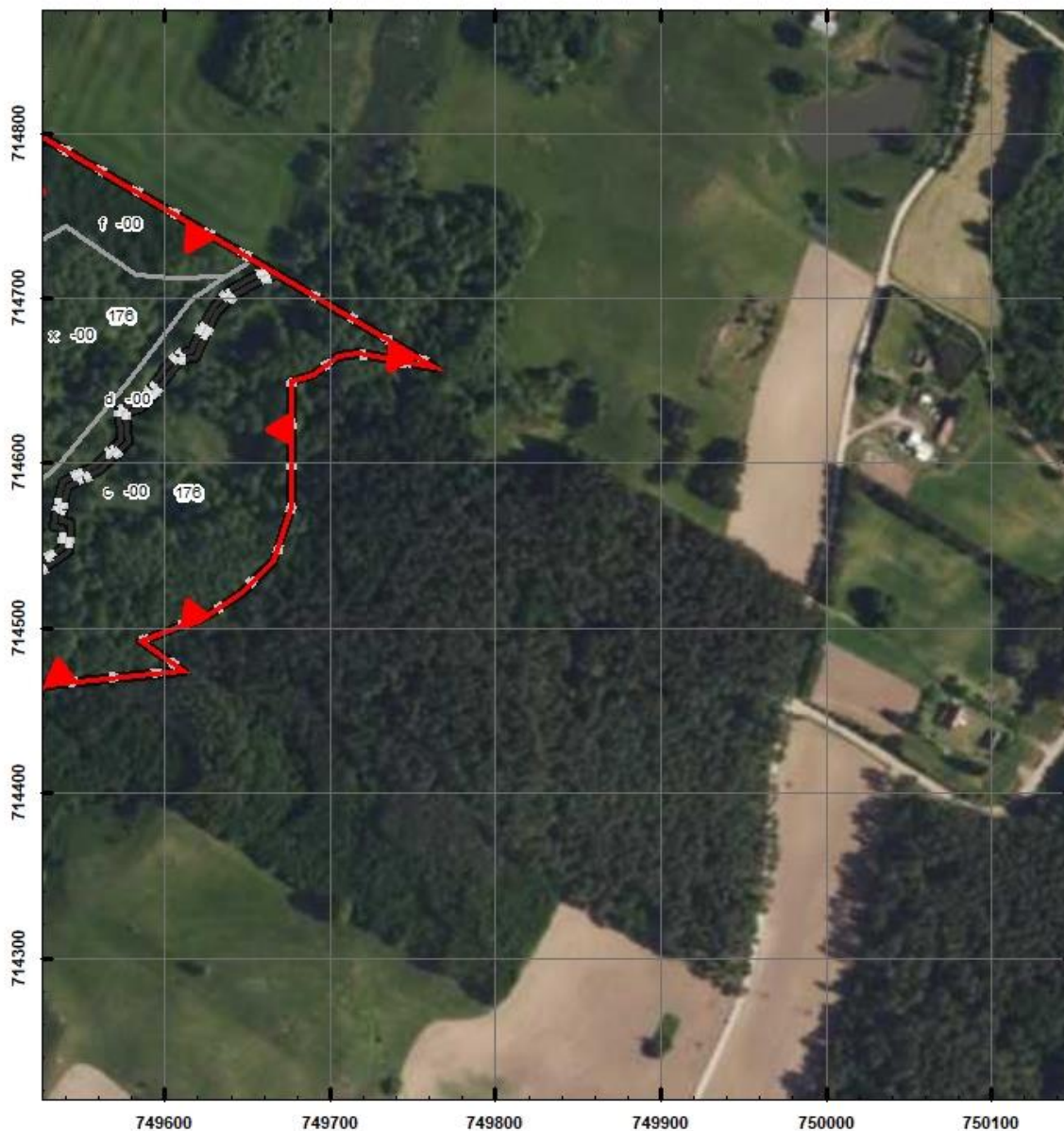
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT10k) usługa WMTS, dostęp: 11 VII 2025 r.

Oddziały /wydzielanie leśne

Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.

projekt Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2023 - 2032

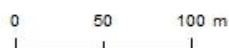
**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody
„Źródlika nad Szeszupą”
(Arkusz 2/3)**

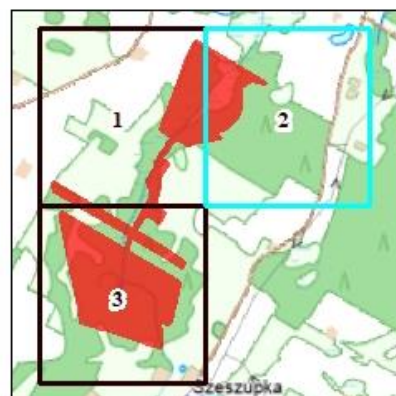
Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- oddział leśny
- wydzielenie leśne

Skala

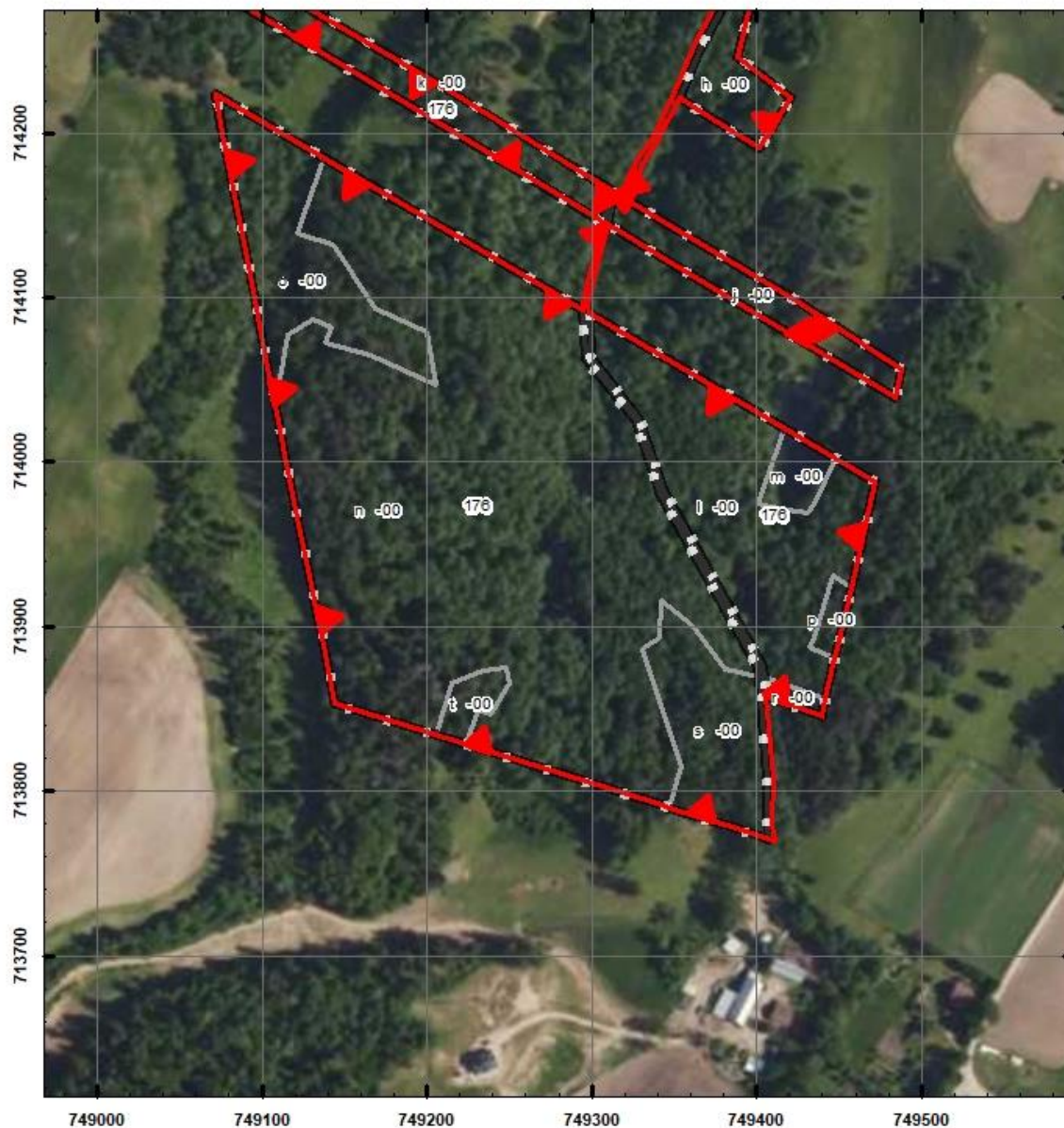

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT10k) usługa WMTS, dostęp: 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielenia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
projekt Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2023 - 2032

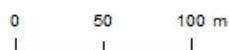
**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody
„Źródliśka nad Szeszupą”
(Arkusz 3/3)**

Objaśnienia

- rezerwat przyrody
- oddział leśny
- wydzielenie leśne

Skala

Układ współrzędnych PL - 1992

Ortofotomapa:
Główny Urząd Geodezji i Kartografii - usługa WMTS, dostęp: 10 V 2025 r.
Dane topograficzne
Główny Urząd Geodezji i Kartografii (BDOT10k) usługa WMTS, dostęp 11 VII 2025 r.
Oddziały /wydzielienia leśne
Leśna Mapa Numeryczna - dane RDLP Białystok, pozyskanie: 30 V 2025 r.
projekt Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Suwaki na lata 2023 - 2032

**Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia z dnia 15 września 2025 r.**

**Położenie i przebieg granicy rezerwatu przyrody „ŹRÓDLISKA NAD SZESZUPĄ”
w postaci współrzędnych punktów załamania w układzie PL-1992 ¹⁾**

Lp	X	Y
1	714160,77	749318,79
2	714182,47	749327,14
3	714197,59	749336,95
4	714223,21	749349,38
5	714252,62	749362,28
6	714274,25	749373,63
7	714287,53	749373,76
8	714307,11	749375,50
9	714310,81	749368,39
10	714316,92	749369,40
11	714329,83	749365,04
12	714375,16	749391,04
13	714391,43	749394,32
14	714406,43	749402,81
15	714411,14	749405,50
16	714435,65	749427,94
17	714444,44	749431,45
18	714460,13	749432,29
19	714463,04	749448,69
20	714476,58	749457,43
21	714504,80	749409,72
22	714513,13	749413,37
23	714517,70	749415,38
24	714585,64	749441,03
25	714601,57	749447,05
26	714646,13	749463,87
27	714710,86	749488,30
28	714740,17	749500,83
29	714797,90	749525,52
30	714709,45	749675,89
31	714658,51	749762,48
32	714667,29	749717,22
33	714664,68	749705,04
34	714654,01	749689,18
35	714649,54	749675,88

Lp	X	Y
36	714608,90	749675,88
37	714572,77	749675,86
38	714539,74	749665,02
39	714520,48	749645,09
40	714507,75	749625,28
41	714491,90	749585,29
42	714474,60	749610,99
43	714465,79	749527,81
44	714450,11	749502,13
45	714454,03	749495,52
46	714455,43	749493,16
47	714474,54	749460,87
48	714459,41	749451,11
49	714456,74	749436,11
50	714443,56	749435,41
51	714433,48	749431,37
52	714408,78	749408,75
53	714404,36	749406,25
54	714389,48	749431,47
55	714386,91	749429,91
56	714350,12	749407,72
57	714339,89	749401,48
58	714312,24	749404,53
59	714246,54	749388,85
60	714221,49	749420,97
61	714190,82	749402,12
62	714204,70	749379,53
63	714210,83	749369,54
64	714213,83	749364,66
65	714221,10	749352,83
66	714219,35	749352,06
67	714195,61	749340,44
68	714180,65	749330,73
69	714158,69	749322,29
70	714099,11	749422,59

1) Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824).

Lp	X	Y
71	714056,06	749488,10
72	714038,99	749484,08
73	714069,39	749433,58
74	714115,95	749356,24
75	714144,24	749309,25
76	714107,54	749300,43
77	714096,08	749297,68
78	714090,26	749297,98
79	713987,83	749472,22
80	713923,65	749457,33
81	713888,01	749449,07
82	713881,08	749447,46
83	713856,11	749441,67
84	713845,62	749439,24
85	713857,97	749405,40
86	713808,22	749409,84
87	713779,08	749409,64
88	713770,22	749411,54
89	713771,42	749407,59
90	713777,32	749388,36
91	713787,24	749355,97
92	713790,21	749346,49
93	713791,49	749342,40
94	713828,64	749223,76
95	713831,40	749214,93
96	713833,81	749207,23

Lp	X	Y
97	713834,39	749205,41
98	713853,60	749144,03
99	713899,29	749134,75
100	713901,15	749134,37
101	713930,34	749128,37
102	713961,45	749121,97
103	714008,93	749112,22
104	714009,71	749112,07
105	714024,82	749109,18
106	714034,98	749107,23
107	714057,82	749102,86
108	714119,16	749091,12
109	714200,01	749075,93
110	714223,36	749071,54
111	714092,08	749294,88
112	714096,36	749294,66
113	714109,15	749297,73
114	714145,86	749306,56
115	714147,99	749303,02
116	714297,84	749054,11
117	714322,89	749047,21
118	714227,03	749211,02
119	714182,11	749282,88
120	714160,77	749318,79

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940, z 2025 r. poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Niniejsze zarządzenie obejmuje uznanie obszaru za rezerwat przyrody, określenie jego nazwy, położenia współrzędnych geograficznych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL-1992 oraz w podziale administracyjnym państwa, a także uwzględnienie obowiązujących norm prawnych dotyczących rezerwatów przyrody, w tym określenie sprawującego nadzór nad rezerwatem oraz rodzaju, typu i podtypu obiektu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. z 2005 r., Nr 60, poz. 533).

Rezerwat „Źródlika nad Szeszupą” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie suwalskim, na terenie gminy Jeleniewo, w południowej części Suwalskiego Parku Krajobrazowego (SPK) i w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Suwalska. Rezerwat od południa graniczy ze wsią Szeszupka, natomiast około 0,5 km na północ od jego granicy znajduje się wieś Wodziłki.

Pod względem własności gruntów cały rezerwat leży w obrębie gruntów Skarbu Państwa. Największa część dotyczy powierzchni leśnej będącej w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Suwałki (leśnictwo Hańcza). Rzeka Szeszupa położona jest na gruntach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (fragmenty działek nr 42 – obręb Szeszupka oraz nr 11/1 – obręb Wodziłki).

Rezerwat obejmuje dolinę rzeki Szeszupy w jej górnym biegu. Jest to obszar o znacznym zróżnicowaniu wysokości – różnica poziomów pomiędzy najniższymi a najwyższymi położonymi punktami w granicach rezerwatu przekracza 40 m. Ukształtowanie terenu, w połączeniu z warunkami geologicznymi i hydrologicznymi, przyczyniło się do powstania w tym miejscu unikalnych układów przyrodniczych. Dolinę wypełniają tzw. wiszące torfowiska źródłiskowe, zasilane przez niezwykle aktywne wody gruntowe i podziemne. Na niemal całej długości doliny, zarówno w jej dnie jak i na zboczach, które miejscami sięgają ponad 20 metrów wysokości, występują liczne niewielkie wypływy wód, w tym wyraźne źródła. Zjawisko to jest wyjątkowe w skali kraju i obok jeziora Jaczno (w granicach SPK), stanowi jedno z nielicznych takich miejsc w Polsce.

Na południowym odcinku rezerwatu, na długości około 250 m, w pobliżu wsi Szeszupka, rzeka ma charakter podgórski, z silnym spadkiem i kamienistym dnem. W dalszym biegu rzeka zwalnia i płynie przez torfowiska. Tempo przepływu jest dodatkowo spowalniane przez tamy bobrowe.

Na terenie rezerwatu można wyróżnić unikatowy kompleks siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG), które są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000. Olsy źródłiskowe (91E0-4), to rozległe lasy olsowe pochodzenia naturalnego o cechach olsów lub łągów źródłiskowych, porastające torfowiska „zawieszone” na zboczach doliny. Charakteryzują się one dużą bioróżnorodnością oraz pełnią istotną funkcję w ochronie zasobów wodnych i regulacji mikroklimatu. Kolejnym siedliskiem jest łąg przystrumykowy (91E0-3), który znajduje się na odcinku rzeki o charakterze podgórskim. W północnej części rezerwatu znajdują się otwarte torfowiska soligeniczne miejscami mające charakter torfowisk mszystych (7230). W obrębie rezerwatu występuje też torfowisko przejściowe. To niewielkie topogeniczne torfowisko mszarne o charakterze trzęsawiska, z dominującym udziałem mchów torfowcowych (7140) (Pawlikowski 2019, dane przestrzenne rdoś).

Na terenie rezerwatu odnotowano wiele gatunków roślin rzadkich i chronionych, o wysokiej wartości przyrodniczej. Do najcenniejszych należą: rzepik szczeciniasty *Agrimonia pilosa* – gatunek ujęty w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej i będący przedmiotem ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Suwalska, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* i rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*. Wszystkie wymienione gatunki są chronione prawem krajowym i znajdują się na Polskiej czerwonej liście paprotników i roślin kwiatowych (Kaźmierczakowa i in. 2016, dane przestrzenne rdoś). Ich obecność świadczy o wysokim stopniu naturalności siedliska. Dodatkowo na obszarze rezerwatu stwierdzono występowanie takich gatunków jak: wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*,

naręcznica grzebieniasta *Dryopteris cristata*, manna gajowa *Glyceria nemoralis*, mokradłoszka zaostrowa *Calliergonella cuspidata* i skosatka zanokcicowata *Plagiochila asplenoides*. To gatunki objęte ochroną na mocy prawa krajowego (Pawlikowski 2019).

Ponadto rezerwat „Źródłiska nad Szeszupą” stanowi ostoję dla cennych gatunków ślimaków związanych z siedliskami podmokłymi i bagiennymi, tj. poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana* i poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*. Oba gatunki objęte są ścisłą ochroną gatunkową, figurują w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, a także są wpisane na Czerwoną listę, gdzie posiadają status gatunków skrajnie zagrożonych wyginięciem. Kolejnym gatunkiem, którego stanowiska znajdują się w rezerwacie jest szklarka zielonawa *Nesovitrea petronella*, która widnieje na Czerwonej liście ze statusem gatunku bliskiego zagrożenia. Największym zagrożeniem dla wymienionych gatunków mięczaków jest presja człowieka związana z przekształcaniem gruntów w obszary użytkowane gospodarczo (Marzec 2019).

Podana w niniejszym zarządzeniu powierzchnia rezerwatu przyrody jest powierzchnią geometryczną wyliczoną na podstawie współrzędnych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL-1992 i wynosi 17,60 ha.

Projekt zarządzenia został poddany konsultacjom społecznym oraz zaopiniowaniu przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. W ramach konsultacji wpłynęły uwagi: Regionalnej Dyrekcyj Lasów Państwowych w Białymstoku (RDLP), Nadleśnictwa Suwałki, Dyrekcyj Suwalskiego Parku Krajobrazowego, Podlaskiej Izby Rolniczej, Stowarzyszeń i organizacji ekologicznych oraz osób fizycznych. Uwagi RDLP oraz Nadleśnictwa dotyczyły skomplikowanego przebiegu granic rezerwatu oraz potrzeby objęcia ochroną rezerwatową gruntów prywatnych przylegających do projektowanego rezerwatu w celu lepszej ochrony zasobów przyrodniczych. Dyrekcja Suwalskiego Parku Krajobrazowego zwróciła się z prośbą objęcia działek prywatnych na które Park posiada zgodę właścicieli formę ochrony jaką jest rezerwat. Pisma stowarzyszeń i organizacji ekologicznych wyrażały poparcie dla powołania powyższego rezerwatu. Podlaska Izba Rolnicza wskazała iż należałoby rozważyć utworzenie innych form ochrony, które nie ograniczałyby w tak szerokim zakresie możliwości prowadzenia gospodarki rolnej, a także wpływu rezerwatu na gospodarkę łowiecką oraz ograniczenia możliwości inwestycji lokalnych. Osoby fizyczne wskazywały zarówno poparcie dla idei stworzenia rezerwatu w tym miejscu, a niekiedy obawy odnoszące się do wpływu na gospodarkę łowiecką, szkody w rolnictwie.

Wniesione uwagi zostały szczegółowo przeanalizowane i ostatecznie częściowo uwzględnione. Niestety na obecnym etapie bez notarialnej zgody właścicieli gruntów prywatnych nie ma możliwości włączenia ich w granice projektowanego rezerwatu. W ramach analizy dokumentacji niezbędnej do utworzenia rezerwatu przyrody, przeanalizowano stan prawny nieruchomości. Rezerwat przyrody obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa Suwałki oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 13 ust. 3 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940) został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428 t.j.) został uzgodniony z Wojewodą Podlaskim.

Piśmiennictwo:

1. Kaźmierczakowa R., Bloch-Orłowska J., Celka Z., Cwener A., Dajdok Z., Michalska-Hejduk D., Pawlikowski P., Szcześniak E., Ziarnik K. 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Polish red list of pteridophytes and flowering plants. Ss. 44. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauki, Kraków.

2. Marzec M. 2019. Inwentaryzacja malakologiczna obszaru „Źródłiska nad Szeszupą” w Suwalskim Parku Krajobrazowym. Maszynopis w zbiorach SPK.

3. Pawlikowski P. 2019. Inwentaryzacja botaniczna obszaru „Źródłiska nad Szeszupą” w Suwalskim Parku Krajobrazowym. Maszynopis w zbiorach SPK.